

Summary (Polish)

Dzięki wizycie w Stanach Zjednoczonych w 1923 i w 1924 roku, Moskiewski Teatr Artystyczny i stojący na jego czele Konstanty Stanisławski pozostawili niezatarty ślad w wyobraźni amerykańskiej publiczności i teatralnych profesjonalistów. Amerykanie byli zachwyceni występami Rosjan i ich tradycją szkolenia aktorów, przez co starali się zaszczerpić rosyjskie idee i praktyki aktorskie na ziemi amerykańskiej. Pomogli zatem Ryszardowi Bolesławskiemu, byłemu wychowankowi Stanisławskiego, w założeniu American Laboratory Theatre, placówki teatralnej działającej na wzór rosyjski. Bolesławski zainicjował tym samym rozpowszechnianie idei Stanisławskiego w Stanach Zjednoczonych, przekazując swoją wiedzę o stworzonym przez niego Systemie kolejnym pokoleniom amerykańskich aktorów. Amerykanie z kolei uznali rosyjską technikę za podstawowy budulec dobrego aktorstwa i sukcesywnie zakładali szkoły, w których adaptowali rosyjskie idee, sprzeciwiali się im i je zmieniali, niejednokrotnie filtrując je poprzez własne oczekiwania i uwarunkowania kulturowe.

W mojej pracy doktorskiej badam bezpośredni kierunek rozwoju treningu aktorskiego w American Laboratory Theatre, The Group Theatre (1931-1941) oraz The Actors Studio (1947- do dziś). Następnie omawiam, w jaki sposób „wartości, umiejętności, wiedza i zachowania” (Schönpflug 2009, 9), które składały się na filozofię i praktykę teatru Stanislawskiego, były rozpowszechniane, przyjmowane, negowane i zmieniane w gościnnych warunkach Stanów Zjednoczonych. Na koniec badam warunki, które umożliwiły amerykańskim praktykom teatralnym przyjęcie i aktywizację tych idei i praktyk, jednocześnie wzmacniając proces transmisji. Badam również, które z tych idei nie były możliwe do zaszczepienia w Stanach Zjednoczonych i wskazuję przyczyny tych niepowodzeń.

Ponadto badam związek między technikami aktorskimi wywodzącymi się od Stanislawskiego a praktyką aktorską w branży hollywoodzkiej. Najpierw analizuję ekranowe kreacje Marii Uspienskiej, ponieważ stanowią one trwałą, wizualny dowód jej umiejętności aktorskich i dają nam dzisiaj bezpośredni wgląd w przypuszczalną jakość wczesnego aktorstwa inspirowanego Systemem. Następnie badam, w jaki sposób adaptacje względem Systemu poczynione przez Lee Strasberga i Stella Adler wpłynęły na amerykańską kulturę filmową i wyposażyły aktorów w praktyczne narzędzia możliwe do wykorzystania w codziennych sytuacjach na planie filmowym.